מסורת הש"ם

דבר שאינו הגון. פירוש אע"ג דליכה היסורה דאורייתה דהי היכה שלריך להודיעו. הנחשד לריך לנקות את עלמו ולהודיע את חושדו איסורא דאורייתא פשיטא הוכח תוכיח כתיב (ויקרא יט): גברא בגוברין. פי׳ אדם שיהא חשוב לימנות בין אנשים: לחשדני בשכרות: ואסססר. אתייחד עם אחרים ויחשדני בעלי: ים באן ששבור אסור להתפלל. ירושלמי במסכת תרומות פרק פנססר. שקר: שלש אמסוס. דריש להו לשון מיתה: בדקי מיסה.

קמא רבי זירא א בעי קמיה דרבי אמי שכור מהו שיברך א"ל ואכלת ושבעת וברכת ואפילו מדומדם. פירוש ואפי׳ הוא שתוי ושכור כל כך שאינו יכול לדבר כראוי דהכי משמע ושבעת וברכת:

מכאן שאסור לישב בד' אמות של תפלה. בין מלפניו י (בין מלחחריו) ובין מן הלדדין ופירשו תשובת הגאונים דוקא ביושב ובטל אבל אם היה עוסק בק"ש ובברכותיה וכיונא בהם אפילו יושב שפיר דמי: [עמבה]. עמך משמע בחוך ארבע אמות ב משום דכתיב עמכה מלא בה״א כלומר שלא היה יושב בתוך ארבע אמות שלה כי אם בחמישית:

מורה הלכה כפני רבך את. ואף ע"פ שלא למד עדיין בפניו מ"מ גדול הדור היה ° ובא ללמוד לפניו: בל היושב בתענית בשבת. פירש ר"ח בתענית חלום וכן איתא במדרש תהלים וכשיושב בתענית חלום בשבת פי' בה"ג שאומר עננו באלהי נצור ואפילו קובע ברכה לעלמו כיון שאינו בתוך י״חג:

הדבר אשאינו הגון צריך להוכיחו ותען חנה סדבר אשאינו הגון ותאמר לא אדני אמר עולא ואיתימא רבי יוםי ברבי חנינא אמרה ליה לא אדון אתה בדבר זה ולא רוח הקודש שורה' עליך שאתה חושדני בדבר זה איכא דאמרי הכי אמרה ליה לא אדון אתה לאו איכא שכינה ורוח הקודש גבך שדנתני לכף חובה ולא דנתני לכף זכות מי לא ידעת דאשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי אמר רבי אלעזר מכאן לנחשד בדבר שאין בו דבי איעיי טבאן ינויט. ב.ב. בייק שצריך להודיעו אל תתן את אמתך לפני בת בליעל אמר רבי אלעזר מכאן לשכור שמתפלל כאלו עובד ע"ז כתיב הכא לפני בת בליעל וכתיב התם ייצאו אנשים בני בליעל מקרבך מה להלן ע"ז אף כאן ע"ז ויען עלִי ויאמר לכי לשלום אמר רבי אלעזר מכאן לחושד את חברו בדבר שאין בו שצריך לפייםו ולא עוד אלא שצריך לברכו שנאמר ואלהי ישראל יתן את שלתך: ותדר נדר ותאמר ה' צבאות אמר רבי אלעזר מיום שברא הקב"ה את עולמו לא היה אדם שקראו להקב"ה צבאות עד שבאתה חנה וקראתו

שהחשה נבדקת בהן בשעת הסכנה שאם ימנא בה אחד מהם תמות: נדה וחלה והדלקת נר. של שבת. על ג' עברות הללו נשים מתות וטעמא יליף במסכת שבת (ד׳ לא:): שמובלע בין אנשים. רב דימי מפרש לה לא ארוך ולא גוך וכו': אלם. פי' עב: ש לחור. רו"ם בלע"ו: גיחור. שהוא לבן יותר מדאי: ולא הכם. יותר מדאי. שלא יהיה תימה בעיני הבריות ומתוך שנדברין בו שולטת בו עין הרע: הנלבת עמכה. משמע אף הוא עמה בעמידה: אל הנער הוה. על זה ולא לאחר. מכאן שחטא לעלי ורצה לענשו ולהתפלל שינתן לה בן אחר: והקריבו הכהנים. אמרו בפרק קמא דחגיגה (ד' יא.) והקריבו זה קבלת הדם: של שבעים שנה. כלומר אפילו נגזר עליו מנעוריו לפי שתענית קשה בשבת לפי שהכל מתענגים בו והוא מתענה: **מעניתא** למעניתה. יתענה למחר: ותחפלל על ה'. כך כתוב הוא במקרא. ולא גרסינן הכא אל תקרי: שחור והודה לאליהו. לדבריו הודה לאחר זמן בנבואת נביאים אחרים:

שאין בו אותו דבר מגונה: לפני בת בליעל. אל תתנני כבת בליעל

א) ערכין טו:, ב) סוטה כו. וושם מוחלפת השיטה וע"ש [וסט מומנפת הסיסה זע ע בתוס' ובתוס' מנחות יו: ולע"ק], ג) נ"א נפסדת, ג. ב"מ לא: לד: ע"ו כו. סנהדריו נו. סד: פה: 5: מכות יב. ובחים קח: כריתות יח.
ערכין ג. נדה לב: מד.],
ס) שבת לב, ו) ובחים לב:
[יומא כו. ממות יע.], ו) עירוביו סג.. ק) ותענית יב:ז. ע) לחור שהוא לבו. נכן, ש) לנות שהוח לכן. גיחור רו"ש בלע"ז כל"ל וכ"ה [ברש"י] לקמן נח: וגמרא בכורות דף מה: וע' פירש"י לקמן נט: ווע׳ במעדני יו״ט לקמן נח:], י) [שייך לעיל עמוד א], כ) רש"ל מ"ז,

תורה אור השלם

 יָצְאוּ אֲנָשִׁים בְּנֵי בְלִיַעַל מִקְרְבֶּךְ וַיִּדִּיחוּ אֶת ישְׁבֵי עִירְם לַאמֹר נַלְכָה וְנַעַבְּדְה אַלהִים אַחַרִים אַשֵּׁר יִדעתם: יג יד 2. וְאָם לֹא נִטְמְאָה הָאִשָּׁה וּטָהֹרָה הָוֹא ונפּתה ווזרעה נ. משֶׁה וְאַהֲרֹן בְּבֹהֲנָיו ישמואַל בְּקראֵי שְׁמ קראים אָל יִיְ וְהוּא יִעֲנֵם: ושמואל

4. עַנֵנִי יְיָ עַנְנִי וְיַדְעוּ הְעָם הַנָּה בִּי אַתָּה יְיָ הָאֱלֹהִים וְאַתָּה הַסִבֹּתְ אֶת לְבָּם אָתֹרָנִית: מלכים א יח לז

הגהות הב"ח

(A) גמ' ולא קטן. נ"ב פי שהוא דק ביומר ולא אלם פירוש שהוא עב הרבה לשון

גליון הש"ם

תום' ד"ה מורה וכו' וכא ללמוד לפניו. עי' תה"ד סימן קל"ח:

מוסף תוספות

זעירא בעא קומי רי"ש כתב. ב. בתוס׳ ב. בומטי די"ש כוב, עמך משמע בתוך ד"א. ויש אומרים עמכה מלא בה"א וכו'. ג. ובתוס' רי"ש הוסיף, או שמא כוללו באלקי נצור.

לעזי רש"י רו"ש. אודם.

רבינו חננאל

אני האשה הנצבת עמך בזה וכו' מכאן שאסור לישב בתוך ד' אמות של תפלה. שמעינן מדוקיא כל זמן שהיתה חנה מתפללת. כל היושב בתענית בשבת קורעין לו תענית לחלום כאש לנעורת, כי כל אדם שגזרו עליו גזרה בה מתענה וחוזר בתשובה ייחקב״ה מוחל לו, וכיון ייחיר בתשובה שלמה שווו בינס.ב.. אפילו חטא כל שנותיו, שהן . ע׳ שנה כדכתיב ימי שנותינו בהם ע' שנה. ומפני מה תעניתו בשבת גדולה מתעניתו

גלולה צבאות אמרה חנה לפני הקב"ה רבש"ע מכל צבאות אמרה חנה לפני הקב"ה רבש"ע מכל צבאות שבראת בעולמך קשה בעיניך שתתן לי בן אחד משל למה הדבר דומה למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו בא עני אחד ועמד על הפתח אמר להם תנו לי פרוסה אחת ולא השגיחו עליו דחק ונכנס אצל המלך א"ל אדוני המלך מכל סעודה שעשית קשה בעיניך ליתן לי פרוסה אחת: אם ראה תראה אִ"ר אלעזר אמרה חנה לפני הקב"ה רבש"ע אם ראה מומב ואם לאו תראה אלך ואסתתר בפני אלקנה בעלי וכיון דמסתתרנא משקו לי מי סומה ואי אתה עושה תורתך פלסתר שנאמר יונקתה ונזרעה זרע הניחא למאָן דאמר אם היתה עקרה נפקדת שפיר אלא למאן דאמר אם היתה יולדת בצער יולדת בריוח נקבות יולדת זכרים שחורים יולדת לבנים קצרים יולדת ארוכים מאי איכא למימר יידתניא ונקתה ונזרעה זרע מלמד ישאם היתה עקרה נפקדת דברי ר' ישמעאל א"ל רבי עקיבא אם כן ילכו כל העקרות כולן ויםתתרו וזו שלא קלקלה ינפקדת אלא מלמד שאם היתה יולדת בצער יולדת בריוח קצרים יולדת ארוכים שחורים יולדת לבנים אחד יולדת שנים מאי אם ראה תראה דברה תורה כלשון בני אדם: בעני אמתך אל תשכח את אמתך ונתתה לאמתך א"ר יוסי בר' חנינא ג' אמתות הללו למה אמרה חנה לפני הקב"ה רבש"ע ישלשה בדקי מיתה בראת באשה ואמרי לה שלשה דבקי מיתה ואלו הן נדה וחלה והדלקת הנר כלום עברתי על אחת מהן: ונתתה לאמתך זרע אנשים מאי זרע אנשים אמר רב גברא בגוברין ושמואל אמר זרע שמושח שני אנשים ומאן אינון שאול ודוד ורבי יוחנן אמר זרע ששקול כשני אנשים ומאן אינון משה ואהרן שנאמר ימשה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו ורבנן אמרי זרע אנשים זרע שמובלע בין אנשים כי אתא רב דימי אמר לא ארוך ולא גוץ 🐠 ולא קמן ולא אלם ולא צחור ולא גיחור ולא חכם ולא מפש: אני האשה הנצבת עמכה בזה אמר ריב"ל ימכאן שאסור לישב בתוך ארבע אמות של תפלה: אל הנער הזה התפללתי א"ר אלעזר שמואל מורה הלכה לפני רבו היה שנאמר וישחמו את הפר ויביאו את הנער אל עלי משום דוישחמו את הפר הביאו הנער אל עלי אלא אמר להן עלי קראו כהן ליתי ולשחום חזנהו שמואל דהוו מהדרי בתר כהן למישחם אמר להו למה לכו לאהדורי בתר כהן למישחם ישחימה בזר כשרה אייתוהו לקמיה דעלי אמר ליה מנא לך הא אמר ליה יימי כתיב ושחם הכהן והקריבו הכהנים כתיב ימקבלה ואילך מצות כהונה מכאן לשחימה שכשרה בזר אמר ליה מימר שפיר קא אמרת מיהו מורה הלכה בפני רבך את יוכל "המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה אתיא חנה וקא צוחה קמיה אני האשה הנצבת עמכה בזה וגו' אמר לה שבקי לי דאענשיה ובעינא רחמי ויהיב לך רבא מיניה אמרה ליה אל הנער הזה התפללתי: וחנה היא מדברת על לבה אמר רבי אלעזר משום רבי יוסי בן זמרא על עסקי לבה אמרה לפניו רבונו של עולם כל מה שבראת באשה לא בראת, דבר, אחד לבטלה עינים לראות ואזנים לשמוע חוטם להריח פה לדבר ידים לעשות בָהם מלאכה רגלים להלך בהן דִרים להניק בהן דדים הללו שנתת על לבי למה לא להניק בהן תְן בותם ביאפור בים לוואך ביון יודם לווגן בין יום בן זמרא יכל היושב בתענית בשבת קורעין לו לי בן ואניק בהן: ואמר רבי אלעזר משום רבי יוםי בן זמרא יכל היושב בתענית בשבת קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה ואף על פי כן חוזרין ונפרעין ממנו דין עונג שבת ∞מאי תקנתיה אמר רב נחמן בר יצחק יליִתיב תעניתא לתעניתא; ואמר ִרבי אלעזר חנה המיחה דברים כלפי מעלה שנאמר ותתפלל על ה' מלמד שהמיחה דברים כלפי מעלה ואמר רבי אלעזר אליהו המיח דברים כלפי מעלה שנאמר יואתה הסבות את לבם אחורנית א"ר שמואל בר רבי יצחק מנין שחזר הקב"ה והודה לו לאליהו

מסה מעשה מקרה משוט אנו. ממר הפקידה (שוסה ב.). דבקי מותה משמעו פני אדם. הכי משמעו פני אדם (נדרים ג.). דבקי מיתה. שמדבקין ומקוכנין מיתה שבשבת יש לו סעודה מוכנת ותענוגים, מה שאין לו בחול, וכשמונע מהן קשה לו בלבו יותר מתעניתו בחול, ואעפ"כ יש עליו לפני ומנס (שבה מב.). והקריבו הכהגים כתיב. ומדכמיע כאן נקלה ונשמיטה לשמעיה שבשבת ומוכן השביע מונה של מתענית לתעניתיה. פני שמים (עוובין 10.). תעניתא לימד על השמיטה שכשרה בו בומים לב.). המורה הלכה בפני רבו חייב מיתה. כידי שמים (עוובין 10.). תעניתא לעמד על המענית לומסר יום אחד כדי שימסול הקצ"ה עונו בשביל עונג שכת ולים לימד עונג שכת פטור, דקיימל לן כל היושב במענית קורעין לו גזר דינו של שבעים שנה, עונג הוא לו כשממענה וקורע להייב השמים לו הייב במערים במערים הייבו במערים שנה שנו בשביל שנו שבת וליו של הייבור במערים במערים הורכן לייבור במערים הייבור מערים היים להייבור מערים הייבור מערים היים הייבור מערים היים הייבור מערים הייבור מערים היים הייבור מערים הייבור מעדים הייבור מערים הייבור גור דינו. שאם אין מתענה יושב ודואג כל היום כולו ואינו נהנה בעונג שבת מפני הפחד והאודה ח"א סי

הלכה ז סמג עשיו יא: יח ב מיי פ"ג מהלכות סוטה הלכה כב: יש ג מיי פ"ה מהלי תפלה הלכה ו סמג עשין יט

טוש"ע או"ח סימן קב סעיף

יי. דה מיי׳ פ״ט מהר׳ ביאת המקדש הלכה ו ביאת המקדש הלכה ו ופ״ה מהל' מעשה הקרבנו' הל' א ופ״א מהל' פסולי המוקדשין הלכה א סמג

לאון שט: לאון שט: בא ו מיי׳ פ״ה מהלכות ת״ת הלכה ב סמג עשון יג טוש״ע יו״ד סימן רמב סעיף ד: רמב סעיף ד: בב ז ח מיי (פ"ל מהלי שבת הלי ט) ופ"א מהלי תעניות הלי יב סמג עשין דרבון ג עוש"ע או"ח

מוסף רש"י

סי רפח סעיף ד:

שייך לעמוד קודם. כדי שתהא בהמתו אוכלת. אפילו לאחר מירוח (נדה מו:) טפילו קבע, דכל זמן שאין ואפילו קבע, דכל זמן שאין שם גורנו של טבל עליו אינו שם גול לו של שבל עליו חילו אוסר באכילת ארעי וכל אכילת בהמה לא גזרו עלה משום אכילת קבע דתנן במס' פאה מאכיל לבהמה לחיה ולעופות ומפיר מנו המעשרות עד ופטור מן המעשרות עד שימרח, אבל למאכל אדם נהי דלא טביל מדאורייתא מיהו אפילו קודם מירוח אסור לאכול קבע בכולי גמרא בתית חפינו מתכל נהתה חייב במעשר, דהל דתנן (דתלי פ"ל מ"ג) הלוקה לורע ולבהמה פטור, נדתלי מנינן לה (ע"ז שם). אסור בהנאה ומדעלים בו. לותו דם שהקת, דכיון דלו חזי לוריקה משני בותר בדברה משניה חשיב כגופה דבהמה ומעילה ים. ולא מתוך שחוק. שחוק ממש, שאין דעת שוחק מיושבת עליי, אפילו אינו של לגון מכל מקום אין ביו שוב שבת לנון האש. לנון שם. בי צניתא. מהוס הוא (שם). בי צביות. נתוף הומ ובו דקלים הרבה כמו ליני הר הברזל (סוסה מה). ודאי האמרי אינשי. לטון שאלה הוא, אמת הוא שלומרים דבר וה של מימה (כתובות פו.). לא נתיישבה. והיינו לא ישב לא נתיישבה. והיינו נמ ישב אדם שם, לא גור אדם הראשון ישוב שם, והיינו דאמרי אינשי משני אדם הראשון, שגור עליו אדם הראשון ישוב דקלים ולא ישוב לחר (סוסה שם). בבית שיש בו חלונות. שגומין לו שיכוין לנו שהוא מסחכל כלפי שמים ולנו נכנע (קקמן כלפי שמים ולנו נכנע (קקמן כפי שניים לכי לכני לפני שאסור להגביה קולו בתפלתו. וממי למדה לעשות כן, החקב"ה, ממקום אשר משחע העולה משחע החנולות (ויקלה ו יח) מפני כבוד הבריות שמעולה בלה בדנבה והחנולות בא על חטא. ואם היה מהום העולה כסבורין שהיא עולה ולא ידעו בחטאו של זה, עשרה בלחש, שבהם מתוודה חדירו. אבל שאר תפלות שאינן חבירו, חבל שחר תפנות שחיק של ווידוי כגון ברכות שלפני ק"ש ושלאחריו, אין לריך לאומרו בלחש (סידור רש"י סיי בג). עד כאו שייר לעמוד קודם. אשה לנועה עקרה משום דלא